

Karenstid - mjölkproducerande djur

På den här sidan hittar du vägledning till bestämmelserna om karenstid och rests substanser vid läkemedelsbehandling av mjölkproducerande djur.

Karenstid - mjölkproducerande djur, karenstiden följs - LMjolk 4a

Om lagstiftningen

- Avsnitt IX, kapitel I, del I, punkt 1 i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004 (grundvillkor)

Obehandlad mjölk och råmjölk skall komma från djur

1.e) för vilka, om de har tillförts godkända produkter eller ämnen, den karenstid iakttagits som föreskrivs för dessa produkter eller ämnen.

Kontrollpunkt

Karensbestämmelserna för mjölkproducerande djur följs.

Karenstid-karenstiden följs (vägledning/instruktion länsstyrelsernas mjölkchecklista punkt M3a och LMjolk 4a i Jordbruksverkets grundvillkorsinstruktion)

Kontrollera att det finns lämpliga rutiner för att beakta karenstiden för mjölkproducerande djur.

- Hur gör man för att se till att karenstiden följs?
- Är rutinerna ändamålsenliga för det mjölkningssystem som används?
- Följs och fungerar rutinerna?

Kommentar

Titta i stalljournalen och annan dokumentation över läkemedelsanvändningen och användningen av andra preparat med karenstid och ta reda på hur man gör i praktiken för att se till att karenstider respekteras. Vid robotmjölkning, ta reda på hur djur under behandling registreras i robotsystemet och kontrollera att det finns en spårbarhet mellan veterinärens praktikjournal, företagarens egen journalföring, programmering av robotsystemet och att mjölken särskiljs under hela karenstiden.

Ansvarar en eller flera personer för mjölkningen och att karenstiderna följs? Finns behov av skriftliga rutiner för att säkerställa att karenstiden följs? Behovet av skriftliga rutiner kan variera till exempel beroende på antalet sysselsatta i verksamheten och avbytare.

Gör en sammantagen bedömning av iakttagelserna och avgör om rutinerna är tillräckliga, om de följs och fungerar.

Karenstid - mjölkproducerande djur, rests substanser

Om lagstiftningen

- Avsnitt IX, kapitel I, del II B, punkt 1 d i bilaga III till förordning (EG) nr 853/2004 (grundvillkor)

Mjölkning skall utföras hygieniskt, varvid i synnerhet följande skall säkerställas:

e) Att djur som genomgår en medicinsk behandling som sannolikt innebär att rests substanser överförs till mjölken och råmjölken identifieras, och att den mjölk och råmjölk som erhålls från sådana djur före den föreskrivna karenstidens utgång inte används som livsmedel.

Kontrollpunkt

Producenten kan visa att djur som får medicinsk behandling som innebär att rests substanser kan överföras till mjölken kan identifieras under karenstiden, samt att mjölken separeras och att den inte levereras in i livsmedelskedjan.

Karenstid - rests substanser (vägledning/instruktion länsstyrelsernas mjölkchecklista punkt M3b och LMjolk 4b i Jordbruksverkets grundvillkorsinstruktion)

Kontrollera vilka rutiner företagaren har för att se till att mjölk och råmjölk från djur som står under behandling med ett karensbelagt läkemedel hanteras separat och inte tillvaratas eller levereras från primärproduktionen.

Innan kontrollen på plats, ta reda på om mjölk som innehåller eller sannolikt innehåller antibiotikarester eller rests substanser har levererats och vilka åtgärder som mjölkproducenten i så fall har gjort för att undvika att sådan mjölk levereras igen. Information om förekomst av antibiotikarester eller rests substanser kan länsstyrelsen få via en rapport från mejeriföretaget som mjölken levereras till eller genom information från Livsmedelsverkets rests substanskontroll.

Kontrollera att det finns lämpliga rutiner för att identifiera djur som är under medicinsk behandling eller karens. Djuren ska kunna identifieras, till exempel genom band på benet eller genom att robotar och andra datastyrda system programmeras så att mjölken kan avskiljas.

Om något mjölkande djur är under behandling eller karens vid kontrolltillfället, kontrollera då att djuret går att identifiera på det sätt som företagaren har beskrivit.

Djur som står under behandling med karensbelagda preparat ska mjölkas sist eller i separat utrustning under behandlingstiden och karenstiden. De kan till exempel mjölkas i separat spann, i mjölkgrup där mjölken samlas upp i slutenheten och töms ut, i robot med avskiljning, eller mjölkas sist i en rörmjölkningsanläggning. I samtliga fall är det viktigt att kontrollera att det finns ett fungerande arbetssätt så att mjölken separeras och inte levereras för att användas som livsmedel.

- Finns rutiner för att identifiera djuren?
- Vilka rutiner finns för att avskilja mjölk och råmjölk?
- Är rutinerna ändamålsenliga beroende på mjölkningssystem?
- Fungerar rutinerna?

Kontrollera att kraven uppfylls i verksamheten. Gör en sammantagen bedömning av iakttagelserna och avgör om rutinerna är tillräckliga, om de följs och fungerar.

Samtliga krav måste vara uppfyllda för att kontrollpunkten ska kunna besvaras med "Ja",

Livsmedelsverkets uppfattning är att bestämmelserna i lagstiftningen inte uppfylls när länsstyrelsen och primärproducenten fått information från ett mejeriföretag eller Livsmedelsverket om att mjölken innehåller eller kan innehålla rests substanser.

Kommentar

Mejeriföretagen använder sig av olika system för kontroll av antibiotika i mjölken. Några kontrollerar endast syrningshämmare och agerar redan vid misstanke om antibiotika i mjölken, medan andra informerar länsstyrelsen först när man följt upp med ytterligare analyser och har information om att gränsvärdet överskrids. Oavsett val av system anser Livsmedelsverket att det är en överträdelse av livsmedelslagstiftningen eftersom mejeriet rapporterat händelsen till länsstyrelsen.

Information om tidigare fall av antibiotika eller andra rests substanser i mjölken är viktig bakgrundsinformation inför kontrollen. Har länsstyrelsen utfört en uppföljande kontroll på grund av tidigare brister bör det framgå av den kontrollrapporten orsaken till händelsen och vilka åtgärder som mjölkproducenten vidtagit för att det inte ska inträffa igen. Att mejeriet som har tagit emot mjölken har kasserat den är en åtgärd i nästa led för att säkerställa att mjölken inte används som livsmedel.

Information om grundvillkoren och instruktion till kontrollen finns på Jordbruksverkets webbplats

Grundvillkor - Jordbruksverket.se

Kontroll inom jordbrukarstöd och grundvillkor - Jordbruksverket.se

Senast uppdaterad 26 februari 2026 Ansvarig grupp ROR_LH